

Το Γενικό Δικαστήριο επιβεβαιώνει ότι η ενίσχυση που χορήγησε η Αυστρία στην Austrian Airlines για να την αποζημιώσει για τις ζημιές που προκλήθηκαν από την ακύρωση ή τον εκ νέου προγραμματισμό των πτήσεων της λόγω της πανδημίας Covid-19 είναι συμβατή με την εσωτερική αγορά

Η ενίσχυση δεν συνιστά υπεραντιστάθμιση υπέρ του ομίλου αυτού, δεδομένου ότι αφαιρέθηκε από τις επιχορηγήσεις που χορήγησε, στο ίδιο πλαίσιο, η Γερμανία στον όμιλο Lufthansa, στον οποίο ανήκει και η Austrian Airlines

Τον Ιούνιο του 2020 η Αυστρία κοινοποίησε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ένα μέτρο ατομικής ενισχύσεως υπέρ της αεροπορικής εταιρείας Austrian Airlines AG (στο εξής: AUA). Η κοινοποιηθείσα ενίσχυση, με τη μορφή δανείου μειωμένης εξασφάλισης μετατρέψιμου σε επιχορήγηση 150 εκατομμυρίων ευρώ (στο εξής: επίμαχο μέτρο), είχε ως σκοπό να αποζημιωθεί η AUA για τις ζημιές που προέκυψαν από την ακύρωση ή τον εκ νέου προγραμματισμό των πτήσεων της κατόπιν της επιβολής περιορισμών στον τομέα των μετακινήσεων και άλλων περιοριστικών μέτρων στο πλαίσιο της πανδημίας COVID 19.

Η AUA υπάγεται στον όμιλο Lufthansa, επικεφαλής του οποίου είναι η μητρική εταιρεία Deutsche Lufthansa AG (στο εξής: DLH). Μεταξύ Μαρτίου και Ιουνίου 2020 η Επιτροπή είχε εγκρίνει διάφορα μέτρα ενισχύσεως υπέρ του ομίλου Lufthansa, μεταξύ άλλων, (1) κρατική εγγύηση εκ μέρους της Γερμανίας ύψους 80 % για δάνειο 3 δισεκατομμυρίων ευρώ υπέρ της DLH, που χορηγήθηκε στο πλαίσιο γερμανικού καθεστώτος ενισχύσεων θεσπισθέντος για τη στήριξη των επιχειρήσεων όλων των οικονομικών τομέων που είχαν ανάγκη ρευστότητας για τις δραστηριότητές τους στη Γερμανία (στο εξής: γερμανικό δάνειο) ¹, (2) κρατική εγγύηση εκ μέρους της Αυστρίας ύψους 90 % για δάνειο 300 εκατομμυρίων ευρώ που χορηγήθηκε από κοινοπραξία εμπορικών τραπεζών υπέρ της AUA, εκταμιευθέν στο πλαίσιο αυστριακού καθεστώτος ενισχύσεων προς υποστήριξη της οικονομίας κατά τη διάρκεια της παρούσας πανδημίας COVID 19 (στο εξής: αυστριακό δάνειο) ², και (3) ατομική ενίσχυση 6 δισεκατομμυρίων ευρώ χορηγηθείσα από την Γερμανία υπέρ της DLH. Το τελευταίο καθεστώς ενισχύσεως είχε εγκριθεί από την Επιτροπή με απόφασή της της 25ης Ιουνίου 2020 (στο εξής: απόφαση Lufthansa) ³.

Με απόφαση της 6ης Ιουλίου 2020 η Επιτροπή έκρινε ότι το επίμαχο μέτρο συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ ⁴ (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση). Δυνάμει της τελευταίας αυτής διατάξεως, οι ενισχύσεις που προορίζονταν για την

¹ Εγκριθείσα με την απόφαση της 22ας Μαρτίου 2020, SA.56714 (2020/N) – Γερμανία – Μέτρα Covid-19.

² Εγκριθείσα με την απόφαση της 17ης Απριλίου 2020, SA.56981 (2020/N) – Αυστρία – Αυστριακό καθεστώς εγγυήσεως των βραχυπρόθεσμων δανείων βάσει του προσωρινού πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις προς υποστήριξη της οικονομίας κατά τη διάρκεια της παρούσας πανδημίας COVID-19, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση της 9ης Ιουνίου 2020, SA.57520 (2020/N) Αυστρία – Μέτρα αντιμετώπισης της κρίσεως στην Αυστρία – COVID-19: Εγγυήσεις για τις μεγάλες επιχειρήσεις βάσει του νόμου περί εγγυήσεως του 1977 από την Austria Wirtschaftsservice GmbH (aws) – Τροποποίηση του καθεστώτος ενισχύσεως SA.56981 (2020/N).

³ Απόφαση της 25ης Ιουνίου 2020, SA.57153 (2020/N) – Γερμανία – COVID-19 – Ενίσχυση στη Lufthansa.

⁴ Απόφαση C(2020) 4684 τελικό σχετικά με την κρατική ενίσχυση SA.57539 (2020/N) – Αυστρία – Covid-19 – Ενίσχυση υπέρ της Austrian Airlines.

αποκατάσταση ζημιών προκαλούμενων από θεομηνίες ή από άλλα έκτακτα γεγονότα είναι συμβατές με την εσωτερική αγορά.

Οι αεροπορικές εταιρίες Ryanair και Laudamotion άσκησαν προσφυγή με αίτημα την ακύρωση της ως άνω αποφάσεως, προσφυγή την οποία απορρίπτει, εντούτοις, το δέκατο πενταμελές τμήμα του Γενικού Δικαστηρίου. Με την απόφασή του, το Γενικό Δικαστήριο παρέχει διευκρινίσεις όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 107, παράγραφος 2, στοιχείο β', ΣΛΕΕ σε ατομική ενίσχυση χορηγούμενη προς αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας COVID-19, όταν η ενίσχυση αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο σειράς μέτρων λαμβανόμενων υπέρ του δικαιούχου της ενισχύσεως και του ομίλου επιχειρήσεων στον οποίο αυτός ανήκει ⁵.

Εκτίμηση του Γενικού Δικαστηρίου

Προς στήριξη των προσφυγών ακυρώσεως η Ryanair και η Laudamotion προέβαλαν, μεταξύ άλλων, ότι η Επιτροπή δεν εξέτασε το σύνολο των μέτρων ενισχύσεως που χορηγήθηκαν υπέρ των εταιριών του ομίλου Lufthansa ούτε τη μεταξύ τους διάρθρωση.

Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο διαπιστώνει, καταρχάς, ότι η Επιτροπή διευκρίνισε ότι το επίμαχο μέτρο αποτελούσε μέρος χρηματοδότησης υπέρ της AUA συνολικού ύψους 600 εκατομμυρίων ευρώ, η οποία συνίστατο, επιπλέον του επίμαχου μέτρου, σε εισφορά κεφαλαίου 150 εκατομμυρίων ευρώ προερχόμενων από τη μητρική εταιρία DLH (στο εξής: εισφορά κεφαλαίου εκ μέρους της DLH) και από το αυστριακό δάνειο ύψους 300 εκατομμυρίων ευρώ. Επιπλέον, η Επιτροπή υπενθύμισε ότι, σύμφωνα με την απόφαση Lufthansa, η ενίσχυση των 6 δισεκατομμυρίων ευρώ την οποία χορήγησε η Γερμανία υπέρ της DLH μπορούσε να χρησιμοποιηθεί από την τελευταία για την υποστήριξη των άλλων εταιριών του ομίλου Lufthansa που δεν αντιμετώπιζαν χρηματοοικονομικές δυσχέρειες στις 31 Δεκεμβρίου 2019, περιλαμβανομένης της AUA.

Το Γενικό Δικαστήριο επισημαίνει, στη συνέχεια, ότι με την απόφαση Lufthansa, η οποία εκδόθηκε δύο εβδομάδες πριν από την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως και συνιστά στοιχείο του γενικότερου πλαισίου στο οποίο εντάσσεται η προσβαλλόμενη απόφαση και το οποίο πρέπει να ληφθεί υπόψη εν προκειμένω, η Επιτροπή είχε ήδη συνεκτιμήσει το σύνολο των μέτρων ενισχύσεων υπέρ των εταιριών που ανήκαν στον όμιλο Lufthansa, περιλαμβανομένων των ενισχύσεων υπέρ της AUA, καθώς και τη διάρθρωση μεταξύ τους. Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι, στην απόφαση Lufthansa, το σύνολο των συμπληρωματικών μέτρων ενισχύσεως που είχαν ληφθεί ή σχεδιάζονταν να χορηγηθούν υπέρ των εταιριών του ομίλου Lufthansa είχαν θεωρηθεί ότι περιορίζονταν στο ελάχιστο αναγκαίο όριο προς αποκατάσταση της κεφαλαιακής διάρθρωσης του ομίλου Lufthansa και προς εξασφάλιση της βιωσιμότητάς του.

Το Γενικό Δικαστήριο υπενθυμίζει, εξάλλου, ότι, εφόσον η ενίσχυση που χορηγήθηκε από άλλα κράτη στις εταιρίες του ομίλου Lufthansa αφαιρείτο κατά περίπτωση είτε από το ποσό της ενισχύσεως που αποτελούσε το αντικείμενο της αποφάσεως Lufthansa είτε από το γερμανικό δάνειο, η Επιτροπή είχε αποκλείσει, με την εν λόγω απόφαση, κάθε κίνδυνο υπεραντισταθμίσεως. Πράγματι, μέσω ενός μηχανισμού μειώσεων, εφαρμοστέου σε όλα τα μέτρα που ελήφθησαν υπέρ του εν λόγω ομίλου, η ενίσχυση που χορηγήθηκε συνολικά από την Γερμανία υπέρ του συνόλου του ομίλου Lufthansa μειωνόταν κατά το ποσό των ενισχύσεων που χορηγούνταν από άλλα κράτη σε κάθε εταιρία του εν λόγω ομίλου, ώστε το συνολικό ποσό που θα χορηγείται στον όμιλο αυτό να παραμένει το ίδιο.

Τέλος, όσον αφορά την εισφορά κεφαλαίου εκ μέρους της DLH, το Γενικό Δικαστήριο επιβεβαιώνει ότι, ακόμη και αν το σχετικό ποσό προερχόταν από την ενίσχυση που αποτελεί το αντικείμενο της

⁵ Επισημαίνεται ότι, με τις αποφάσεις του της 14ης Απριλίου 2021, Ryanair κατά Επιτροπής (SAS, Δανία, Covid-19) (T-378/20), Ryanair κατά Επιτροπής (SAS, Σουηδία, Covid-19), (T-379/20) (βλ. επίσης ανακοινωθέν Τύπου αριθ. 52/21) και με την απόφασή του της 9ης Ιουνίου 2021, Ryanair κατά Επιτροπής (Condor, Covid-19), (T-665/20) (βλ. επίσης ανακοινωθέν Τύπου αριθ. 98/21), το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε την εφαρμογή του άρθρου 107, παράγραφος 2, στοιχείο β', ΣΛΕΕ σε τρία διαφορετικά μέτρα ατομικής ενισχύσεως ληφθέντα προς αντιμετώπιση των συνεπειών της πανδημίας COVID-19.

αποφάσεως Lufthansa, τούτο συνιστά, εν πάση περιπτώσει, ήδη εγκριθείσα ενίσχυση βάσει της αποφάσεως αυτής.

Βάσει όλων αυτών των παρατηρήσεων, το Γενικό Δικαστήριο επιβεβαιώνει ότι, αντιθέτως προς όσα υποστήριζαν η Ryanair και η Laudamotion, **η Επιτροπή εξέτασε όχι μόνον το σύνολο των μέτρων ενισχύσεως που χορηγήθηκαν υπέρ των εταιριών του ομίλου Lufthansa, αλλά και τη μεταξύ τους διάρθρωση.**

Λαμβανομένου υπόψη του μηχανισμού μειώσεων που εφαρμόζεται σε όλα τα ληφθέντα υπέρ του ομίλου Lufthansa μέτρα, το Γενικό Δικαστήριο καταλήγει, επιπλέον, στο συμπέρασμα ότι δεν υφίσταται συγκεκριμένος κίνδυνος να ωφεληθούν και άλλες εταιρίες του ομίλου Lufthansa από το επίμαχο μέτρο υπέρ της AUA.

Το Γενικό Δικαστήριο απορρίπτει επίσης το επιχείρημα με το οποίο προβλήθηκε ότι υπήρχε κίνδυνος να λάβει η AUA υποστήριξη εκ μέρους της DLH βαίνουσα πέραν της εισφοράς κεφαλαίου ύψους 150 εκατομμυρίων ευρώ. Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο παρατηρεί, αφενός, ότι μια ενδεχόμενη υποθετική μεταφορά συμπληρωματικής ρευστότητας εκ μέρους της DLH προς την AUA θα προερχόταν εν πάση περιπτώσει από μέτρο ενισχύσεως ήδη εγκεκριμένο από την Επιτροπή, και συγκεκριμένα από την ενίσχυση που εγκρίθηκε με την απόφαση Lufthansa. Υπογραμμίζει, αφετέρου, ότι το γερμανικό δάνειο και η ενίσχυση που αποτελεί το αντικείμενο της αποφάσεως Lufthansa στηρίζονται στο άρθρο 107, παράγραφος 3, στοιχείο β', ΣΛΕΕ, οπότε δεν θεωρείται ότι το δάνειο και η ενίσχυση καλύπτουν τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες με εκείνες τις οποίες αφορά το επίμαχο μέτρο, το οποίο στηρίζεται στο άρθρο 107, παράγραφος 2, στοιχείο β', ΣΛΕΕ. Εν πάση περιπτώσει, ο θεσπισθείς μηχανισμός μειώσεων παρέχει τη δυνατότητα να αποφεύγεται και στο πλαίσιο αυτό ο κίνδυνος υπεραντισταθμίσεως.

Στη συνέχεια, το Γενικό Δικαστήριο διευκρινίζει ότι, εφόσον η διαφορετική μεταχείριση που προβλέπει το επίμαχο μέτρο μεταξύ της AUA και των λοιπών αεροπορικών εταιριών που δραστηριοποιούνται στην Αυστρία μπορεί να εξομοιωθεί με δυσμενή διάκριση, η διάκριση αυτή ήταν δικαιολογημένη υπό τις περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως. Πράγματι, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της ουσιώδους σημασίας που έχει η AUA για τις αεροπορικές συγκοινωνίες της Αυστρίας, η διαφορετική μεταχείριση υπέρ αυτής είναι πρόσφορη για την αποκατάσταση των ζημιών που υπέστη η εν λόγω εταιρία εξαιτίας των περιορισμών στις μετακινήσεις και άλλων περιοριστικών μέτρων στο πλαίσιο της πανδημίας COVID 19 και δεν υπερβαίνει το αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού αυτού όριο.

Όσον αφορά την τήρηση των αρχών της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών και της ελευθερίας εγκαταστάσεως, το Γενικό Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η ελεύθερη παροχή υπηρεσιών δεν έχει καθεαυτή εφαρμογή στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών, ο οποίος υπόκειται σε ειδικό νομικό καθεστώς. Στο πλαίσιο αυτό, το Γενικό Δικαστήριο δέχεται ότι, εν πάση περιπτώσει, οι προσφεύγουσες δεν αποδεικνύουν για ποιο λόγο ο αποκλειστικός χαρακτήρας του επίμαχου μέτρου είναι ικανός να αποθαρρύνει την εγκατάστασή τους στην Αυστρία ή την παροχή υπηρεσιών από την ως άνω χώρα και προς τη χώρα αυτή.

Κατά το Γενικό Δικαστήριο, η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε πλάνη ούτε κατά την εκτίμηση της αναλογικότητας της ενισχύσεως, ιδίως κατά τον υπολογισμό της προς αποκατάσταση ζημίας και του ύψους της ενισχύσεως. Πράγματι, όσον αφορά τον υπολογισμό της προς αποκατάσταση ζημίας, η Επιτροπή έλαβε ορθώς υπόψη τις ζημίες που επήλθαν σε περίοδο που προηγείτο της ακινητοποιήσεως του στόλου της AUA, δεδομένου ότι οι ζημίες αυτές προκλήθηκαν από τις ακυρώσεις και τον εκ νέου προγραμματισμό πτήσεων που επέβαλε η Αυστριακή Κυβέρνηση. Επιπλέον, η Επιτροπή υπολόγισε ορθώς τις εξοικονομηθείσες δαπάνες που έπρεπε να εξαιρεθούν από την εκτίμηση των ζημιών που προκάλεσε η πανδημία στην AUA. Ακόμη, η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να λάβει υπόψη τις ζημίες που υπέστησαν άλλες αεροπορικές εταιρίες στο πλαίσιο του εκ μέρους της υπολογισμού της σχετικής ζημίας. Όσον αφορά, τέλος, τον υπολογισμό του ποσού της ενισχύσεως, το Γενικό Δικαστήριο επιβεβαιώνει ότι η Επιτροπή δεν παρέλειψε να λάβει υπόψη κατά την εκτίμηση της αναλογικότητας του επίμαχου μέτρου το σύνολο των μέτρων ενισχύσεως που θα μπορούσαν να ωφελήσουν τον όμιλο Lufthansa.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Κατά της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου και εντός δύο μηνών και δέκα ημερών από της κοινοποίησής της μπορεί να ασκηθεί αναίρεση ενώπιον του Δικαστηρίου, περιοριζόμενη σε νομικά ζητήματα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προσφυγή ακυρώσεως αποσκοπεί στην ακύρωση πράξεων των οργάνων της Ένωσης που αντιβαίνουν στο δίκαιο της Ένωσης. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τα κράτη μέλη, τα όργανα της Ένωσης και οι ιδιώτες μπορούν να ασκήσουν προσφυγή ακυρώσεως ενώπιον του Δικαστηρίου ή του Γενικού Δικαστηρίου. Αν η προσφυγή είναι βάσιμη, η πράξη ακυρώνεται. Το καθού όργανο της Ένωσης οφείλει να καλύψει το ενδεχόμενο κενό δικαίου που δημιουργεί η ακύρωση της πράξεως.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Γενικό Δικαστήριο

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδα ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106